

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2400087
Matèria	Procediments administratius
Assumpte	Procediment administratiu. Falta de resposta.
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

El **08/01/2024** registrarem un escrit que identificarem amb el número de queixa 2400087, en el qual es manifestava que l'Administració podria haver vulnerat els drets de la persona titular, per la falta de resposta per part de l'Ajuntament d'Aielo de Malferit a un escrit en què sol·licitava aclariment dels conceptes retributius de la nòmina de setembre.

A l'escrit de queixa adjuntava còpia de la sol·licitud presentada telemàticament en data 04/10/2023 en què demanava textualment que "es comuniqui al interessat el numero d'hores abonades en la nomina de setembre 2023 i el preu per unitat i en cas d'abonar-se hores extraordinàries en properes nomines aquesta informació quede reflexada".

Atés que la queixa reuneix els requisits establits en els articles 22 a 30 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, en data **12/01/2024** va ser admesa a tràmit de conformitat amb el que s'ha determinat en l'article 31 de la llei citada.

A fi de contrastar el que la persona promotora exposa en la seua queixa, en aqueixa mateixa data sol·licitem a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit que en el termini d'un mes emeta un informe detallat i raonat en relació amb els fets que havien motivat l'obertura del present procediment de queixa, juntament amb la seua valoració sobre la possible afectació del dret invocat. Concretament, sol·licitàvem informació sobre els punts que detallem tot seguit:

- Estat de tramitació de la sol·licitud presentada telemàticament en data 04/10/2023 en què el promotor de l'expedient sol·licita que "es comuniqui al interessat el numero d'hores abonades en la nomina de setembre 2023 i el preu per unitat i en cas d'abonar-se hores extraordinàries en properes nomines aquesta informació quede reflexada". Si no s'hi haguera emés resposta, previsió temporal per a fer-ho.

En l'escrit de petició d'informe s'indicava a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit que en el termini d'un mes concedit per a l'emissió del citat informe podria ser ampliat en un mes més pel Síndic de Greuges, amb caràcter excepcional i a instàncies de l'Administració, «quan en un determinat supòsit concórreguen circumstàncies justificades que així ho aconsellen» (article 31 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges).

Així mateix, se li advertia que si l'informe requerit no s'emetia dins del termini concedit, es prosseguiria amb la investigació i, de conformitat amb l'art. 39.1.a de la Llei 2/2021, del Síndic, es consideraria que hi havia falta de col·laboració i, amb independència que es poguera adoptar qualsevol de les mesures establides en l'apartat 3 d'aquest precepte, es faria constar aquesta circumstància en la resolució final com a incompliment del seu deure de col·laboració (art. 39.4).

Transcorregut el termini, no s'ha rebut l'informe requerit de l'Ajuntament d'Aielo de Malferit, ni consta que aquest haja sol·licitat l'ampliació del termini per a emetre'l, per la qual cosa aquesta institució no ha pogut contrastar els fets denunciats per l'autor de la queixa, de manera que resulta forçós partir de la veracitat d'aquells i de la passivitat municipal a l'hora de resoldre la sol·licitud presentada pel promotor de la queixa.

2 Consideracions

El present expedient es va iniciar per la possibilitat que la inactivitat de l'Ajuntament d'Aielo de Malferit poguera afectar el dret de la persona promotora de l'expedient a una bona administració (art. 9 de l'Estatut d'Autonomia) i, més concretament, el dret a obtenir resposta per part de l'Administració (art. 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques), cosa que faculta el Síndic de Greuges per a intervenir en aquest supòsit, d'acord amb el que hi ha disposat en l'article 38 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i en l'article 1 de la Llei 2/2021, de 26 de març, de la Generalitat, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

Com s'ha assenyalat amb anterioritat, l'Ajuntament d'Aielo de Malferit no ha aportat cap informació sobre l'objecte de la reclamació de la persona interessada, per la qual cosa hem de partir de la veracitat de les al·legacions formulades per aquesta quan assenjala que no s'ha donat resposta a la sol·licitud presentada telemàticament en data 04/10/2023 en què el promotor de l'expedient sol·licita que "es comuniqui al interessat el número d'hores abonades en la nomina de setembre 2023 i el preu per unitat i en cas d'abonar-se hores extraordinàries en properes nomines aquesta informació quede reflexada".

L'article 21 (Obligació de resoldre) d'aquesta norma procedimental prescriu que «l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments siga quina siga la seua forma d'iniciació». El termini màxim en què ha de notificar-se la resolució serà el fixat per la norma reguladora corresponent o, en defecte d'això, el de tres mesos des de la presentació de la sol·licitud.

Així mateix, aquesta previsió s'ha de posar en connexió amb el que s'estableix en l'article 29 de la citada norma procedimental, quan assenjala que «els termes i els terminis establits en aquesta o altres lleis obliguen les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques competents per a la tramitació dels assumptes, així com als interessats en aquests».

D'altra banda, hem de tindre present que l'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial i en un termini raonable».

En relació amb aquesta qüestió, s'ha de tindre en compte que l'article 8 del nostre Estatut d'Autonomia (norma institucional bàsica de la nostra comunitat autònoma) assenjala que «els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea (...)», i indica que «els poders públics valencians estan vinculats per aquests drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte, així com pel compliment dels deures».

Al seu torn, l'article 41 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (Dret a la bona administració) estableix que «Tota persona té dret que les institucions i òrgans de la Unió Europea tracten els seus assumptes de manera imparcial i equitativa i dins d'un termini raonable».

Considerem que la vigència de les disposicions analitzades imposa a les administracions un plus d'exigència a l'hora d'abordar l'anàlisi dels escrits que els dirigeixen els ciutadans i donar-los resposta, en el marc del dret a una bona administració.

Aquest dret a una bona administració es conforma així com un dret bàsic i essencial de la ciutadania valenciana, que s'integra, com a mínim, pels drets de la persona que les administracions públiques atenguen en un termini raonable les peticions que aquesta els formule, donant una resposta expressa i motivada a aquestes, de manera que el ciutadà puga conèixer en tot moment quina és la posició de l'administració concernida respecte del seu problema, per a, en cas de discrepància, poder exercir les accions de defensa dels seus drets que estime més adequades.

El que no té cabuda en cap cas és que, davant d'una petició formulada per la persona interessada segons els requisits exigits legalment, l'Administració no oferisca una resolució o emeta una resolució que no tinga la justificació adequada que permeta al sol·licitant entendre els motius pels quals l'Administració ha adoptat la citada resolució.

Arribats a aquest punt, aquesta institució no pot sinó recordar, una vegada més, que el principi d'eficàcia (art. 103.1 de la Constitució Espanyola) exigeix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament li demana, entre elles, i molt rellevant, el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement total per l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives constitueix un pressupòsit inexcusable per a una adequada defensa dels seus drets i interessos legítims.

En aquest sentit, el Tribunal Constitucional té dit, des d'antic, en la Sentència núm. 71, de data 26 de març de 2001, que «es evidente, como hemos declarado en reiteradas ocasiones (por todas, SSTC 6/1986, de 21 de enero, FJ 3; 204/1987, de 21 de diciembre, FJ 4; 180/1991, de 23 de septiembre, FJ 1; y 86/1998, de 21 de abril, FFJJ 5 y 6), que la Administración no puede verse beneficiada por el incumplimiento de su obligación de resolver expresamente en plazo solicitudes de los ciudadanos, deber éste que entronca con la cláusula del Estado de Derecho (art. 1.1 CE), así como con los valores que proclaman los arts. 24.1, 103.1 y 106.1 CE».

En el present cas, no està justificada l'actuació de l'Ajuntament d'Aielo de Malferit, que no acredita haver donat resposta a la sol·licitud presentada telemàticament en data 04/10/2023 en què el promotor de l'expedient demana que "es comuniqui al interessat el numero d'hores abonades en la nomina de setembre 2023 i el preu per unitat i en cas d'abonar-se hores extraordinàries en properes nomines aquesta informació quede reflexada", cosa que genera una situació d'incertesa incompatible amb els més elementals principis de l'exercici i el compliment responsable de la funció pública.

2.1 Conducta de l'Administració

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

"Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els següents fets:

a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...)"

L'Ajuntament d'Aielo de Malferit encara no ha remés a aquesta institució l'informe requerit en data 12/01/2024 i ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si l'Ajuntament d'Aielo de Malferit es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant de les Corts valencianes i, en aquest cas, s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que ha succeït.

3 Resolució

Davant del que hem exposat i de conformitat amb el que estableix l'article 33 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, formulem les recomanacions i els recordatoris de deures legals següents:

PRIMER. Recordem a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit el deure legal de contestar en el termini legalment establert, expressament i motivadament, els escrits que els interessats presenten davant aqueixa administració pública, d'acord amb el que es preveu en els articles 21 i 88 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i la legislació concordant.

SEGON. En conseqüència, recomanem a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit que, si no ho haguera fet encara, procedisca a donar resposta a la sol·licitud presentada telemàticament en data 04/10/2023 en què el promotor de l'expedient sol·licita que "es comuniqui al interessat el número d'hores abonades en la nomina de setembre 2023 i el preu per unitat i en cas d'abonar-se hores extraordinàries en properes nomines aquesta informació quede reflexada".

TERCER. Recordem a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit el deure legal de col·laborar amb el Síndic de Greuges, facilitant la informació sol·licitada i contestant les recomanacions, els suggeriments o els recordatoris de deures legals efectuats.

QUART. L'Ajuntament d'Aielo de Malferit està obligat a respondre per escrit en un termini no superior a un mes des de la recepció del present acte. La resposta haurà de manifestar, de manera inequívoca, el seu posicionament respecte de les recomanacions o els suggeriments continguts en la present resolució. Així:

- Si manifesta la seua acceptació, farà constar les mesures adoptades per al seu compliment. Si el termini per a complir-les resultara superior, la resposta haurà de justificar aquesta circumstància i incloure el termini concret compromés per a això.

- La no acceptació haurà de ser motivada

CINQUÉ. S'acorda notificar la present resolució a l'Ajuntament d'Aielo de Malferit i a la persona interessada.

SISÉ. S'acorda publicar aquesta resolució en la pàgina web del Síndic de Greuges.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana